

УДК 930.25+02]:340.136(477)

**LEGAL REGULATION ARCHIVE AND LIBRARY CASE IN UKRAINE
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АРХІВНОЇ ТА БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ****Dovzhuk I. V. / Довжук І. В.***Dr. Hab. in History, Professor / д.і.н., професор,*

ORCID ID: 0000-0001-6941-6336

*Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,**Ukraine, 08401, 30, Sukhomlynsky Street, Pereiaslav,**вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, Київська обл., 08401, Україна*

Анотація. Розглянуто найважливіші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність архівних та бібліотечних установ України. Такі правові акти сприяють створенню умов для творчого розвитку особистості, підвищенню культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності мистецької освіти, задоволенню культурних потреб Українського народу, розвитку закладів культури незалежно від форми власності, залученню у сферу культури інвестицій, коштів від надання платних послуг, благодійної діяльності тощо. Держава гарантує умови для зберігання, примноження та використання Національного архівного фонду, сприяє досягненню світового рівня в розвитку архівної справи і веденні діловодства.

Ключові слова: закони України, архівна справа, бібліотечна справа, державні стандарти, Національний архівний фонд.

Вступ.

Архівна та бібліотечна справа в кожній державі регулюється переліком законодавчих актів. В Україні основними нормативно-правовими документами є: Конституція України [9], Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» [4], Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» [1], Закон України «Про культуру» [3], Закон України «Про охорону культурної спадщини» [10], Закон України «Про інформацію» [7], Закон України «Про освіту» [12], Закон України «Про національну програму інформатизації» [14], Закон України «Про авторське право і суміжні права» [8], Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» [2].

Метою дослідження є аналіз основних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність архівних та бібліотечних установ України.

Основний текст.

Конституція України, як основний закон держави гарантує громадянам України право на вільний розвиток особистості (ст. 23). Кожний громадянин має право на вільний розвиток особистості та право на освіту (ст. 53), що дає можливість громадянам України вільно і безкоштовно здобувати знання і одержувати інформацію різноманітного характеру для задоволення своїх навчальних, професійних і культурних інтересів [9].

Діяльність у сфері культури регламентується Законом України «**Про культуру**». Так, у ст. 3 записано, що основними засадами державної політики у сфері культури є:

- визнання культури одним з основних факторів самобутності Українського народу – громадян України всіх національностей (далі – Український народ);

- сприяння створенню єдиного культурного простору України, збереженню цілісності культури;
- захист і збереження культурної спадщини та культурних цінностей як основи національної культури, турбота про розвиток культури;
- сприяння утвердженню гуманістичних ідей, високих моральних засад у суспільному житті;
- забезпечення свободи творчості та форм культурного самовираження, захист прав інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав;
- гарантування прав громадян у сфері культури;
- забезпечення доступності для кожного якісних культурних послуг;
- інклюзивність;
- створення умов для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності мистецької освіти, задоволення культурних потреб Українського народу, розвитку закладів культури незалежно від форми власності, залучення у сферу культури інвестицій, коштів від надання платних послуг, благодійної діяльності, з інших не заборонених законодавством джерел;
- сприяння діяльності професійних творчих спілок та громадських організацій у сфері культури, активному функціонуванню державної мови в культурному просторі України, доступу громадян до культурних благ тощо.

У ст. 6 зазначено, що громадяни України мають право доступу до культурних цінностей, культурної спадщини і культурних благ. У ст. 16 викладено, що органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування забезпечують збереження: Музейного фонду України, Державного бібліотечного фонду України, Національного архівного фонду України, фільмофонду, їх постійне поповнення сучасними творами мистецтва, продукцією вітчизняного книговидавництва, кінематографа, аудіовиробництва; функціонування і розвиток мережі музеїв, архівів, бібліотек, мистецьких шкіл, студій, клубів, кінотеатрів, кіно-, відеопрокатних підприємств, об'єднань, заповідників, реставраційних закладів державної та комунальної власності тощо [3].

Архівна справа в Україні регламентується Законом України «**Про Національний архівний фонд та архівні установи**». Цей Закон регулює відносини, пов'язані із формуванням, обліком, зберіганням і використанням Національного архівного фонду, та інші основні питання архівної справи. У цьому документі терміни вживаються у такому значенні:

- «архівний документ – документ незалежно від його виду, виду матеріального носія інформації, місця, часу створення і місця зберігання та форми власності на нього, що припинив виконувати функції, для яких був створений, але зберігається або підлягає зберіганням з огляду на значущість для особи, суспільства чи держави або цінність для власника також як об'єкт рухомого майна;
- документ Національного архівного фонду – архівний документ, культурна цінність якого визнана відповідною експертизою та який підлягає державному обліку і зберіганням;

- Національний архівний фонд – сукупність архівних документів, що відображають історію духовного і матеріального життя Українського народу та інших народів, мають культурну цінність і є надбанням української нації;
- експертиза цінності документів – всебічне вивчення документів з метою внесення їх до Національного архівного фонду або вилучення з нього, проведення грошової оцінки документів Національного архівного фонду, віднесення їх до унікальних і встановлення строків зберігання документів, що не підлягають внесенню до Національного архівного фонду;
- унікальний документ – документ Національного архівного фонду, що становить виняткову культурну цінність, має важливе значення для формування національної самосвідомості Українського народу і визначає його вклад у всесвітню культурну спадщину;
- особистий архівний документ – архівний документ, що створений фізичною особою або безпосередньо її стосується;
- архівна справа – галузь життєдіяльності суспільства, що охоплює наукові, організаційні, правові, технологічні, економічні та інші питання діяльності юридичних і фізичних осіб, пов’язані із нагромадженням, обліком, зберіганням архівних документів та використанням відомостей, що в них містяться;
- архівна установа, архів, архівний підрозділ, архівний відділ – це відповідно установа чи структурний підрозділ, що забезпечує облік і зберігання архівних документів, використання відомостей, що в них містяться, та формування Національного архівного фонду і/або здійснює управління, науково-дослідну та інформаційну діяльність у сфері архівної справи і діловодства;
- державна архівна установа – архівна установа, що здійснює свою діяльність за рахунок коштів Державного бюджету України, а також Галузевий державний архів Національного банку України, який здійснює свою діяльність за рахунок коштів, передбачених кошторисом адміністративних витрат Національного банку України;
- довідковий апарат – довідники у будь-якій формі (путівники, описи, каталоги, покажчики, бази даних, номенклатури справ тощо), призначені для пошуку архівних документів або відомостей, що містяться в них;
- номенклатура справ – обов’язковий для кожної юридичної особи систематизований перелік назв справ, що формуються в її діловодстві, із зазначенням строків зберігання справ» [4].

Держава гарантує умови для зберігання, примноження та використання Національного архівного фонду, сприяє досягненню світового рівня в розвитку архівної справи і веденні діловодства.

Державну політику у сфері архівної справи і діловодства визначає Верховна Рада України.

Кабінет Міністрів України, інші органи виконавчої влади, а також органи місцевого самоврядування забезпечують проведення державної політики у сфері архівної справи і діловодства в межах своєї компетенції.

У статті 4 зазначено, що «Національний архівний фонд України є складовою частиною вітчизняної і світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства, перебуває під охороною держави і призначений для задоволення інформаційних потреб суспільства і держави, реалізації прав та законних інтересів кожної людини.

Документи Національного архівного фонду є культурними цінностями, що постійно зберігаються на території України або згідно з міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, підлягають поверненню в Україну.

Юридичні та фізичні особи зобов'язані забезпечувати збереженість Національного архівного фонду та сприяти його поповненню».

У статті 8 йдеться про таке: «Право власності на документи Національного архівного фонду охороняється законом. Архівні документи, що нагромадилися за час діяльності державних органів, державних підприємств, установ та організацій, а також документи, що передані державним архівним установам іншими юридичними і фізичними особами без збереження за собою права власності, є власністю держави. Архівні документи, які до 1991 року перебували на державному обліку та зберігалися в державних архівних установах, належать до Національного архівного фонду і є власністю держави. Архівні документи, що нагромадилися за час діяльності органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, установ та організацій, а також документи, що передані архівним відділам міських рад іншими юридичними і фізичними особами без збереження за собою права власності, є власністю територіальних громад. Архівні документи, що не мають власника або власник яких невідомий, переходять у власність держави на підставі рішення суду, винесеного за заявою державної архівної установи, крім випадків, передбачених законами України. Забороняється вилучення документів Національного архівного фонду у власника або уповноваженої ним особи без їх згоди, крім випадків, передбачених законами України. Документи Національного архівного фонду, вилучені відповідно до закону для досудового розслідування, здійснення судочинства, підлягають обов'язковому поверненню власнику або уповноваженій ним особі, але не пізніше ніж через один рік після закінчення провадження у справі. Право інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться в архівних документах, не залежить від права власності на архівний документ як матеріальний (у тому числі електронний (цифровий) об'єкт, в якому вони містяться або зафіксовані. Здійснення права власності на документи Національного архівного фонду не може порушувати або обмежувати право інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в таких документах, крім визначених цим Законом випадків. Зберігання та доступ до документів Національного архівного фонду та користування такими документами відповідно до цього Закону не є порушенням відповідного права інтелектуальної власності» [4].

У статті 9 закріплено, «що власник володіє, користується і розпоряджається документами Національного архівного фонду з урахуванням обмежень, передбачених законом; власник документів Національного архівного фонду та

інші особи, які користуються зазначеними документами, не мають права їх знищувати, пошкоджувати або змінювати зміст цих документів. Спори щодо здійснення права власності на документи Національного архівного фонду вирішуються у судовому порядку».

У ст. 12 йдеться, що «Документи Національного архівного фонду незалежно від місця їх зберігання, форми власності на них, виду носія інформації та доступу підлягають обов'язковому державному обліку, що ведеться в порядку, встановленому Міністерством юстиції України, з метою здійснення контролю за наявністю документів, їх станом, місцем та умовами зберігання».

У ст. 13 викладено, що «Власники документів Національного архівного фонду або уповноважені ними юридичні чи фізичні особи зобов'язані утримувати в належному стані будівлі і приміщення архівних установ, підтримувати в них необхідний технологічний режим, а також у випадках, передбачених законом, створювати копії для страхового фонду і фонду користування документами Національного архівного фонду, іншим чином забезпечувати їх збереженість, а у разі віднесення їх до унікальних чи надання у користування поза архівними установами забезпечувати страхування за правилами, встановленими законодавством. Власник, який передав архівні документи для зберігання архівній установі із залишенням за собою права власності на ці документи, у разі порушення нею умов зберігання документів, має право витребувати їх повернення у судовому порядку» [4].

У ст. 15 підкреслено, що «Документи Національного архівного фонду і довідковий апарат до них надаються у користування в архівних установах з часу їх надходження на зберігання, а в приватних архівних зібраннях – відповідно до рішення їх власників. Держава заохочує власників приватних архівних зібрань до розширення доступу до документів Національного архівного фонду, сприяє публікації та експонуванню цих документів на виставках і створенню до них загальнодоступного довідкового апарату».

У ст. 20 викладено права користувачів документами Національного архівного фонду, а саме: «Користувачі документами Національного архівного фонду, що належать державі, територіальним громадам, мають право:

1) користуватися в читальному залі архівної установи копіями документів з фондів користування, а у разі їх відсутності – оригіналами, якщо доступ до них не обмежено на підставах, визначених законом, а також відповідно до закону користуватися документами обмеженого доступу;

2) отримувати від архівних установ довідки про відомості, що містяться в документах, доступ до яких не обмежено на підставах, визначених законом;

3) за письмовою згодою архівних установ отримувати документи або їх копії в тимчасове користування поза архівними установами;

4) користуватися довідковим апаратом до документів, а за згодою архівних установ – і обліковими документами;

5) виготовляти, у тому числі за допомогою технічних засобів, або отримувати від архівних установ копії документів і витяги з них, якщо це не загрожує стану документів, а також вимагати, щоб ці копії або витяги були засвідчені архівною установою» [4].

Бібліотечна справа в Україні регламентується Законом України «*Про бібліотеки і бібліотечну справу*». У цьому документі визначенні основні поняття, що використовуються при характеристиці бібліотечної діяльності, а саме:

- ✓ «*Бібліотека* – інформаційний, культурний, освітній заклад, що має упорядкований фонд документів і надає їх у тимчасове користування фізичним та юридичним особам;
- ✓ *Бібліотечна система України* – розгалужена мережа бібліотек різних видів, пов'язаних взаємодією і взаємовикористанням бібліотечних ресурсів;
- ✓ *Бібліотечна справа* – галузь інформаційної, культурної, освітньої діяльності суспільства, що включає створення і розвиток мережі бібліотек, формування та обробку бібліотечних фондів, організацію бібліотечного, інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування користувачів бібліотек, підготовку бібліотечних кадрів, наукове та методичне забезпечення розвитку бібліотек;
- ✓ *Інформаційні ресурси* – сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, базах даних тощо)» [1].

Цей закон визначає статус бібліотек, правові та організаційні засади діяльності бібліотек і бібліотечної справи в Україні. Закон гарантує право на вільний доступ до інформації, до знань, залучення до цінностей національної та світової культури, науки та освіти, що зберігаються в бібліотеках.

Так, у ст. 4 «Держана політика в галузі бібліотечної справи» зазначено, що «діяльність держави спрямована на:

- реалізацію права громадян на бібліотечне обслуговування;
- забезпечення доступності до інформації та культурних цінностей, які зберігаються в бібліотеках і видаються у тимчасове користування;
- фінансування діяльності бібліотек, зокрема, створення інформаційних і комунікаційних мереж, стимулювання взаємовикористання бібліотечних фондів через МБА, систему зведених каталогів, обмінних фондів. Забезпечення розвитку бібліотечного обслуговування соціально не захищених верств населення, створення умов для міжнародного співробітництва».

Ст. 24 визначає, що «методичне керівництво бібліотеками і координацію їх діяльності здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері культури. Вищим органом керівництва є Міністерство культури та інформаційної політики України. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковуються бібліотеки реалізують державну політику в галузі бібліотечної справи, визначають систему управління мережею бібліотек, забезпечують координацію їхньої діяльності» [1].

Галузеві бібліотеки (медичні, технічні, с/г, ЗВО) мають подвійну систему підпорядкування – Міністерству культури та інформаційної політики України та галузевим міністерствам: МОН України, МОЗ України, Мінагрополітики.

Закон України «*Про інформацію*» закріплює право громадян на інформацію, закладає правові основи інформаційної діяльності.

У законі дано визначення поняття «інформація». «*Інформація* – це

документовані або публічно оголошені відомості про події і явища, що відбуваються в суспільстві, державі, навколишньому середовищі».

У ст. 9 Закону зазначено, що «всі громадяни України, юридичні особи і державні органи мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних їм для реалізації ними своїх прав і свобод і законних інтересів, здійснення завдань і функцій. Кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України» [7].

У ст. 10 наголошено, що «право на інформацію забезпечується вільним доступом суб'єктів інформаційних відносин до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів. Обмеження доступу зумовлюється лише специфікою цінностей та особливими умовами їх збереження, що визначається законодавством» [7].

Закон також регламентує інформаційну діяльність соціальних інституцій.

Інформаційна діяльність – це сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави.

«Основними видами інформаційної діяльності є:

- одержання інформації – придбання, накопичення документованої або публічно оголошеної юридичними особами або державою;
- використання інформації – це задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб.
- поширення інформації – оприлюднення інформації у встановленому законом порядку;
- зберігання інформації – забезпечення належного стану інформації та її матеріальних носіїв» [7].

Отже, можна сказати, що всі визначені види інформаційної діяльності здійснюються у бібліотеці, як соціальній установі.

Ефективне управління будь-якою галуззю суспільної діяльності (виробничою, науковою, культурною тощо), у тому числі й бібліотечною справою здійснюється на основі **Державних стандартів**, що унормовують бібліотечну термінологію, бібліотечні процеси, показники діяльності бібліотек.

Основним документом, який регламентує діяльність із розроблення державних стандартів є Закон України **«Про стандартизацію»**. Цей Закон установлює правові та організаційні засади стандартизації в Україні й спрямований на забезпечення формування та реалізації державної політики у відповідній сфері.

Керівництво з питань стандартизації покладено на Національний орган стандартизації – Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»), що утворено постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2003 року № 1337. У Законі *стандартизація* визначається як діяльність, що «полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних чи потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері» (ст. 1, п. 21) [11].

Основна мета стандартизації в галузі бібліотечної справи – отримання повної і достовірної статистичної інформації про діяльність бібліотек, уніфікація термінології, одиниць і форм обліку і звітності, підвищені рівня організації управління як окремої бібліотеки, так і бібліотечної справи в цілому.

Перші спроби створення стандартів були зроблені у 1853 р. на Першому міжнародному статистичному конгресі у Брюсселі. А вже в 1867 році питання про бібліотечну статистику було внесено на порядок денний роботи Шостого конгресу. За період з 1867 р. до 1876 р. були розроблені єдині статистичні стандарти, які на протязі другої половини ХІХ ст. з успіхом застосовували у багатьох галузях, у тому числі й у діяльності західноєвропейських бібліотек. Цей час можна вважати періодом зародження бібліотечної статистики.

У першій половині ХХ ст. різні міжнародні організації, в тому числі Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій (ІФЛА), неодноразово розглядали проблеми стандартизації бібліотечної статистики, але конкретних рішень прийнято не було.

Новий етап у розвитку міжнародної стандартизації бібліотечної статистики почався у 1950 р. з організації при ЮНЕСКО служби статистики. Внаслідок великої та кропіткої роботи ЮНЕСКО спільно з ІФЛА були розроблені *«Рекомендації про міжнародну стандартизацію бібліотечної статистики»*, які були затверджені 13 листопада 1970 р. на засіданні 16-ї сесії ЮНЕСКО. Рекомендації складаються з 3-х розділів: сфера застосування і визначення, класифікація бібліотек, представлення статистичних даних.

Паралельно з ЮНЕСКО роботу по стандартизації бібліотечної статистики вела і Міжнародна організація по стандартизації (ISO) [5, с. 147-152]. Діяльність ISO у даному напрямку завершилася прийняттям у 1974 р. стандарту ISO-2789-1974 *«Міжнародна бібліотечна статистика»*, який на міжнародному рівні затвердив положення бібліотечної статистики, які були викладені в рекомендаціях ЮНЕСКО.

Разом із тим, зміни, що відбулися в бібліотечній справі, особливо поява у фондах бібліотек нових видів документів, потребували подальшого удосконалення міжнародної бібліотечної статистики. З цією метою ЮНЕСКО й ISO приступили до перегляду прийнятих ними документів, і в 1991 р. був прийнятий ISO 2789 *«Міжнародна бібліотечна статистика»* у новій редакції.

Перші стандарти в СРСР з'явилися в 1969-1970 рр. і були присвячені інформаційно-бібліографічній діяльності. Так, перша в СРСР *«Програма комплексної стандартизації в галузі інформації, бібліотечної та видавничої справи (СІБІД) на 1980, 1981-1985 рр.»* була затверджена Держстандартом СРСР 30 липня 1979 р. *«Програма комплексної стандартизації»*, – зазначено в документі, – *«покликана забезпечити значну активізацію, а також системність і планомірність проведення роботи зі стандартизації за всіма напрямками діяльності. Вона буде сприяти підвищенню інформаційного потенціалу країни і, врешті-решт, повинна позитивно відбитися на ефективності виробництва та прискоренні науково-технічного прогресу»* [6, с. 144].

«Програмою...» вперше передбачено укладання 47 державних стандартів (ГОСТ) системи СІБІД (ГОСТ 7.0-77 *«Система стандартів з інформації,*

бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічна діяльність. Основні терміни та визначення», ГОСТ 7.9-77 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Реферат і анотація», ГОСТ 7.11-78 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Скорочення слів і словосполучень на іноземних європейських мовах в бібліографічному описі», ГОСТ 7.12-77 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Скорочення російських слів і словосполучень в бібліографічному описі творів друку», ГОСТ 7.16-79 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний опис нотних видань» та ін.), участь у створенні чотирьох стандартів РЕВ та двох стандартів ISO, а також перегляд п'яти чинних ГОСТ. Нормативною базою стали документи державної системи стандартизації: ГОСТ 1.0-68 «Державна система стандартизації. Основні положення»; ГОСТ 1.20-69 «Державна система стандартизації. Порядок запровадження державних стандартів. Основні положення»; ГОСТ 1.4-68 «Державна система стандартизації. Порядок розроблення та затвердження стандартів підприємств»; ГОСТ 1.5-68 «Державна система стандартизації. Побудова, зміст та виклад стандартів», а також матеріали, підготовлені Міжвідомчою комісією зі стандартизації інформації, що функціонувала при Держстандарті СРСР: «Основні положення про стандартизацію у сфері науково-технічної інформації, бібліотечної справи та бібліографії, редакційно-видавничої роботи», РД 50-143-79 Методичні вказівки щодо визначення термінів розроблення проектів державних стандартів, РД 50-228-80 Організація робіт з галузевої стандартизації тощо [6, с. 145].

У зв'язку зі змінами в політичному й економічному житті країни в 1990 році був створений Технічний комітет «Науково-технічна інформація, бібліотечна та видавнича справа», який мав займатися розробкою багатьох стандартів, серед яких був і ГОСТ «СІБІД. Бібліотечна статистика». Але у зв'язку із розпадом СРСР подальша діяльність по створенню стандартів припинилась. Таким чином, в СРСР єдиного стандарту з бібліотечної статистики прийняти не вдалось.

Після розпаду СРСР для координації і визначення основних напрямків діяльності на міждержавному рівні в галузі стандартизації в березні 1992 р. була створена Міждержавна рада з питань стандартизації, метрології і сертифікації. До її складу ввійшли представники національних органів по стандартизації багатьох республік колишнього СРСР, у тому числі й Україна. Міжнародна рада у червні 2000 р. затвердила стандарт ГОСТ 7.20-2000 «СІБІД. Бібліотечна статистика» [13]. Цей стандарт було ратифіковано Україною у 2002 р.

Висновки.

Таким чином, розглянуто найважливіші нормативно-правові акти, міжнародні та державні стандарти, що унормовують діяльність бібліотечної та архівної галузей. Інструктивно-методичну документацію для організації практичної діяльності бібліотек (типові положення про бібліотеки, правила користування бібліотекою, інструкції тощо) розробляють і затверджують профільні міністерства. Внутрішні інструктивні документи для регулювання роботи бібліотек розробляються на основі типових правил з урахуванням специфіки кожної бібліотеки. Це – положення про бібліотеку, положення про

окремі відділи, положення про основні напрями діяльності бібліотеки тощо.

Література:

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27.01.1995 р. № 33/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр#Text>
2. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>
3. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
4. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24.12.1993 р. № 3814-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text>
5. Кропивна А. В., Бондаренко Г. С., Кропивний В. М. Стандартизація: навчальний посібник [Електронне видання]. Кропивницький; ЦНТУ, 2021. 307 с.
6. Тур О. М. Документознавча термінологія: проблеми уніфікації та стандартизації: монографія. Кременчук: ПП Щербатих, 2018. 301 с.
7. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
8. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
9. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254-к/96-вр#Text>
10. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
11. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>
12. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
13. Бібліотечна статистика. Міждержавний стандарт ГОСТ 7.20-2000. Система стандартів з Інформації, бібліотечної та видавничої справи. Дата введення 2002-01-01 [Електронний ресурс]. URL: <https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2017/05/8.-bibliotechna-statystyka.pdf>
14. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 р. № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>

Abstract. *The most important normative legal acts regulating the activities of archival and library institutions of Ukraine are considered. Such legal acts contribute to the creation of conditions for the creative development of the individual, raising the cultural level, aesthetic education of citizens, accessibility of art education, satisfaction of the cultural needs of the Ukrainian people, development of cultural institutions regardless of the form of ownership, attraction of investments in the field of culture, funds from the provision of paid services, charitable activities, etc. The state guarantees the conditions for the storage, reproduction and use of the National Archive Fund, promotes the achievement of a world level in the development of archival affairs and record keeping.*

Keywords: *laws of Ukraine, archival affairs, library affairs, state standards, National Archive Fund.*

Стаття відправлена 18.11.2024 р.

© Довжук І. В.